Hommikukohv kohtunikuga – ühine eesmärk on lapse heaolu

27. oktoobril toimus Lastekaitsetöötajate Ühingu korraldatud kohtumine Pärnu Maakohtu kohtuniku Leanika Tammega. Hommikukohv tõi kokku lastekaitsetöötajad ja teised valdkonna spetsialistid, et arutleda kohtuniku töö, lastekaitsetöötajate rolli ning kohtule esitatavate seisukohtade ja dokumentide kvaliteedi üle.

Kohtunik Leanika Tamm ja Kehtna Vallavalitsuse laste heaolu vanemspetsialist, Lastekaitsetöötajate ühingu juhatuse liige Ege Vonbret-Tosin. Kohtumine pakkus võimaluse jagada kogemusi, arutleda lastekaitsetöö väljakutsete üle ja leida uusi mõtteid koostööks.

Lapse tulevikku on võimalik mõjutada

Kohtumise alguses tutvustasid end osalejad ning Leanika Tamm jagas oma pikaajalist töökogemust laste heaolu puudutavate küsimuste lahendamisel. Oma tööst rääkides tõdes ta, et peab seda väga oluliseks ja tähenduslikuks.

> ***„Lapse tulevikku on võimalik mõjutada, see ei ole pelgalt mingi olukorra lahendamine. Ja kui ma olen saanud kasvõi ühe lapse elus midagi olulist muuta, siis on minu eesmärk täidetud,“*** sõnas kohtunik.

See mõte kandis endas ka kogu kohtumise keskset sõnumit: lapse heaolu nimel tehtav töö ei piirdu üksnes konkreetse probleemi lahendamisega, vaid võib mõjutada lapse edasist elukäiku väga pikaks ajaks.

Lapse olukorra hindamisel on oluline näha tervikpilti

Ühe olulise teemana käsitleti perevägivalda ja lapse võimalikku väärkohtlemist. Kohtunik rõhutas, et iga keeruline või pingeline olukord ei pruugi iseenesest tähendada vägivalda. Oluline on välja selgitada olukorra tegelik sisu, korduvus ja laiem taust ning pöörata tähelepanu lapse suunas toimuvatele käitumismustritele.

Ka lapse kehal olevad sinikad ei pruugi üksinda olla piisav tõend väärkohtlemise kohta. Samuti ei tähenda vanema üksik hääle tõstmine automaatselt vägivalda. Lapse olukorra hindamisel tuleb vaadata tervikpilti ning märgata ka võimalikke vägivallale viitavaid tunnuseid ja nende mõju lapsele.

Leanika Tamm juhtis tähelepanu sellele, kui oluline on koostöö teiste spetsialistidega. Lapse tervise ja arengu hindamisel tuleb vajadusel kaasata perearst, haridusasutused ja teised lapsega kokku puutuvad spetsialistid.

Võrgustikutöö ja põhjalik eeltöö toetavad lastekaitsetöötajat ka kohtus. Kui lapse olukorra kohta on kogutud erinevatest allikatest asjakohast teavet, on kohtul võimalik kujundada selgem arusaam lapse vajadustest ja tegelikust olukorrast.

Kohtule esitatav seisukoht peab põhinema faktidel

Kohtumise üks keskseid teemasid oli lastekaitsetöötaja seisukohtade ja kohtule esitatavate materjalide kvaliteet.

Kohtunik tõdes, et lastekaitsetöötajate koostatud seisukohad on aastatega muutunud märgatavalt sisukamaks. Samas esineb endiselt olukordi, kus esitatud seisukoht jääb liiga napiks. Eriti võib seda ette tulla ametis alles alustanud spetsialistide puhul.

Kohtunik rõhutas korrektse fikseerimise ja dokumenteerimise tähtsust. Kohus saab oma otsuste tegemisel tugineda faktipõhisele materjalile. Seetõttu peab lastekaitsetöötaja suutma eristada dokumentides selgelt tuvastatud asjaolusid, lapse ja vanemate ütlusi ning enda professionaalset hinnangut.

Samuti julgustas kohtunik lastekaitsetöötajaid küsima teiste spetsialistide arvamusi ja neid kohtule esitama. Kui mõnele päringule ei saada vastust, ei tasu sellega lihtsalt leppida. Sellest võib teavitada kohut, kellel on võimalus vajalikku teavet ka ise pärida.

Arutleti ka kohtule esitatavate avalduste puuduste üle. Kohtunik tõi välja, et on ette tulnud olukordi, kus ta on pidanud ise kohaliku omavalitsuse poole pöörduma, et avaldus saaks nõuetekohaselt vastu võetud.

Sellised näited kinnitavad, et kohtumenetluse sujuvuse ja lapse huvide kaitse seisukohalt on oluline, et lastekaitsetöötaja esitatud materjalid oleksid põhjalikud, selged ja korrektsed.

Lapsega kohtumiseks tuleb võtta aega

Eraldi tähelepanu pööras Leanika Tamm lapsega vestlemisele. Kohtunikuna soovib ta alati lapsega isiklikult kohtuda ja vestelda. Ta rõhutas, et lastekaitsetöötaja peab leidma aega lapsega kohtumiseks, kontakti loomiseks ning sisuliseks vestluseks. Lapsega ei tohiks kohtuda kiirustades ega käsitleda vestlust pelgalt ühe tööülesandena.

Laps peab tundma end vestluses turvaliselt ja mugavalt. Alles hea kontakti tekkimisel on võimalik luua tingimused, kus laps saab oma mõtteid ja tundeid väljendada. Lapse ütlused tuleb fikseerida nii nagu laps päriselt ütles, sõna-sõnalt.

Kohtunik soovitas lugeda Kristjan Kase ja Anneli Liivamägi-Hitrovi koostatud „Lapse küsitlemise käsiraamatut“. Tegemist on põhjaliku abimaterjaliga, mis käsitleb lapse arengulisi iseärasusi ning annab juhiseid lapsega vestlemiseks, arvestades tema vanust ja olukorda.

Kohtusaalis tuleb jääda professionaalseks

Kohtunik jagas lastekaitsetöötajatele ka praktilist soovitust olukordadeks, kus kohtusaalis võivad vanemad või nende esindajad esitada teravaid küsimusi, olla ründavad või seada kahtluse alla lastekaitsetöötaja tegevuse ning tema esitatud seisukohad.

> ***„Lastekaitsetöötajad, kui olete kohtusaalis ja vanemad, nende esindajad võivad olla teravad ja ründavad, püüdke seda mitte võtta isiklikult. Mõelge nii, et otsuse teeb lõpuks ikka ju kohtunik,“*** julgustas Leanika Tamm.

See on oluline meeldetuletus, et lastekaitsetöötaja ülesanne on esitada lapse olukorda puudutav teave ja professionaalne hinnang, jäädes seejuures rahulikuks, erapooletuks ja lapse huvidest lähtuvaks.

Koostöö aitab hoida fookuses kõige olulisema

Kohtumise lõpus jätkus arutelu vabas vormis. Osalejatel oli võimalus esitada lisaküsimusi, jagada mõtteid ja arutleda valdkonna igapäevatöös ette tulevate olukordade üle.

Leanika Tamm tõdes, et sellised kohtumised on väga vajalikud, sest aitavad parandada laste heaolu tagamiseks tehtavat tööd nii lastekaitsetöötajate kui ka kohtu poolt.

Üheks viimaseks küsimuseks oli, mis aitab kohtunikul endal selles emotsionaalselt keerulises ja vastutusrikkas töös tasakaalu hoida. Vastuseks rääkis Leanika oma väärtustest ja enesehoiust, kuid avas ka ühe loovama külje endast.

Selgus, et ta on terve elu kirjutanud luuletusi ja arvamuslugusid ning mitmed ideed ootavad veel teostamist. Samuti on ta suur raamatusõber – umbes 50 raamatu lugemine aastas ei ole tema jaoks sugugi ebatavaline.

Kohtumise üheks erilisemaks hetkeks kujuneski Leanika enda luuletuste ettelugemine. Vaikselt ja süvenenult kuulatud looming tõi argiste tööteemade ja keeruliste juhtumite keskele midagi hoopis teistsugust – rahu, mõtisklust ja inspiratsiooni. See oli väga soe ja meeldejääv hetk.

Leanika lahkel loal jagame lugejatega ka üht tema luuletust.

PESAUSKU

Su lapsepõlve turvalisel kodul

on

isa õlg katuseks

ja ema süli

vundamendiks

Su lapsepõlve turvalisel kodul

õed-vennad on

õites aiaks

Su lapsepõlve turvalisel kodul

ei ole ees ust

kust minnakse

minema

ja enam ei tulda

Su lapsepõlve turvalisel kodul

ei ole aknaid,

mille kardinate taga

elab

õõvastav

ahastamapanev vaikus

Su lapsepõlve turvalisel kodul

on kaks kätt

mis igal õhtul

unejuttu lugedes

tekki kohendavad

ja pead silitavad

Su lapsepõlve turvalisel kodul

on müürid

mis hoiavad Su

hinge

puhta

ja

silmad

säravad,

et ka Sinust saaks

suurest peast

ehitaja!

Aitäh sisuka kohtumise eest!

Hommikukohv kohtunikuga pakkus võimaluse vaadata lastekaitsetöötajate igapäevatööd veidi teise nurga alt, saada praktilisi soovitusi ning mõtestada veelgi selgemalt koostöö olulisust lapse heaolu tagamisel.

Kohtumise peamine sõnum jäi kõlama kogu arutelu vältel: **lapse huvide kaitsmine eeldab põhjalikku tööd, head koostööd, professionaalsust ja oskust näha iga olukorra taga last, kelle tulevikku on võimalik mõjutada.**

Suur tänu kohtunik Leanika Tammele avatud ja sisuka kohtumise, oma kogemuste jagamise ning inspireeriva hetke eest!

Kohtumise korraldamisele aitasid kaasa **Sotsiaalministeerium, Lastekaitsetöötajate Ühing ja Kehtna vald.**

Kui soovid liituda Lastekaitsetöötajate Ühinguga, oled väga oodatud! Tutvu ühingu tegemiste ja liikmeks astumise võimalustega meie kodulehel või võta meiega ühendust lastekaitsetootajateuhing@gmail.com

Kohtumiseni järgmistel ühistel aruteludel!

Järvakandi Avatud Noortekeskus